

LỊCH SỬ VĂN MINH THẾ GIỚI 1

Chương 3: Văn minh Ai Cập (tt) (30 slide – 120 phút)

Nội dung

3.3 Những thành tựu tiêu biểu

Chữ Viết

Kiến trúc

Tôn giáo

Thiên văn học

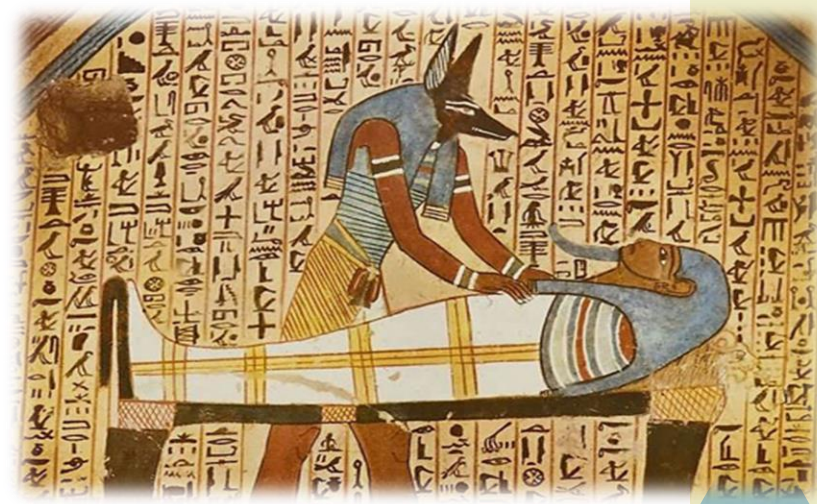
Toán học

Thuật ướp xác

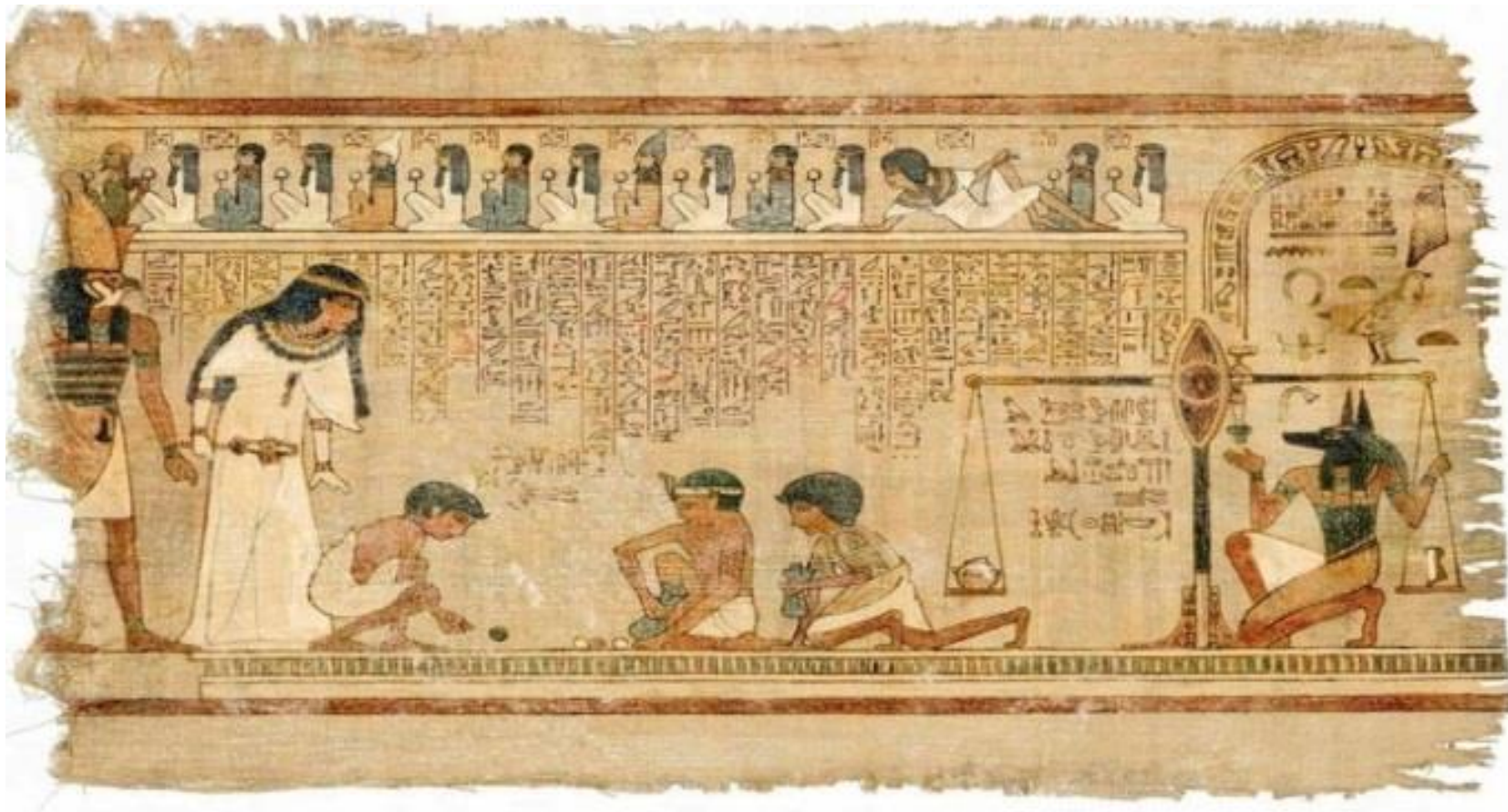

3.3 Những thành tựu tiêu biểu

❖ Chữ viết :

Người Ai Cập phát triển bảng chữ cái **tượng hình** (dùng hình ảnh miêu tả ý tưởng). Đối với các khái niệm trừu tượng hoặc phức tạp thì phải dùng phương pháp mượn ý. Ví dụ muốn viết chữ khát thì vẽ hình con bò đứng bên cạnh chữ nước, chữ chính nghĩa thì vẽ lông đà điểu, vì lông đà điểu hầu như dài bằng nhau.

- — *r*, có nghĩa "sun" (mặt trời);
- — *pr*, có nghĩa "house" (ngôi nhà);
- — *swt* (*sw+t*), có nghĩa "reed" (sậy);
- — *dw*, có nghĩa "mountain" (núi).

Trong một số trường hợp, sự kết nối ngữ nghĩa là gián tiếp (hoán dụ hay ẩn dụ):

- — *ntr*, có nghĩa "god" (thần); chữ trên thực tế thể hiện một lá cờ của một đền thờ (tiêu chuẩn);
- — *b*, có nghĩa "bà" (linh hồn); chữ là sự thể hiện truyền thống của một "bà" (một con chim với một cái đầu người);
- — *dss*, có nghĩa "flamingo" (chim hồng hạc); tín hiệu ngữ âm tương ứng có nghĩa "red" (đỏ) và con chim được đi kèm

Một số cách diễn đạt trong chữ viết Ai Cập cổ

Chữ viết cổ của Ai Cập thường được viết trên đá, gỗ, đồ gốm, vải gai, da... nhưng chất liệu dùng để viết phổ biến nhất là **giấy papyrus** (giấy cói).

Giấy cói

Cây Papyrus

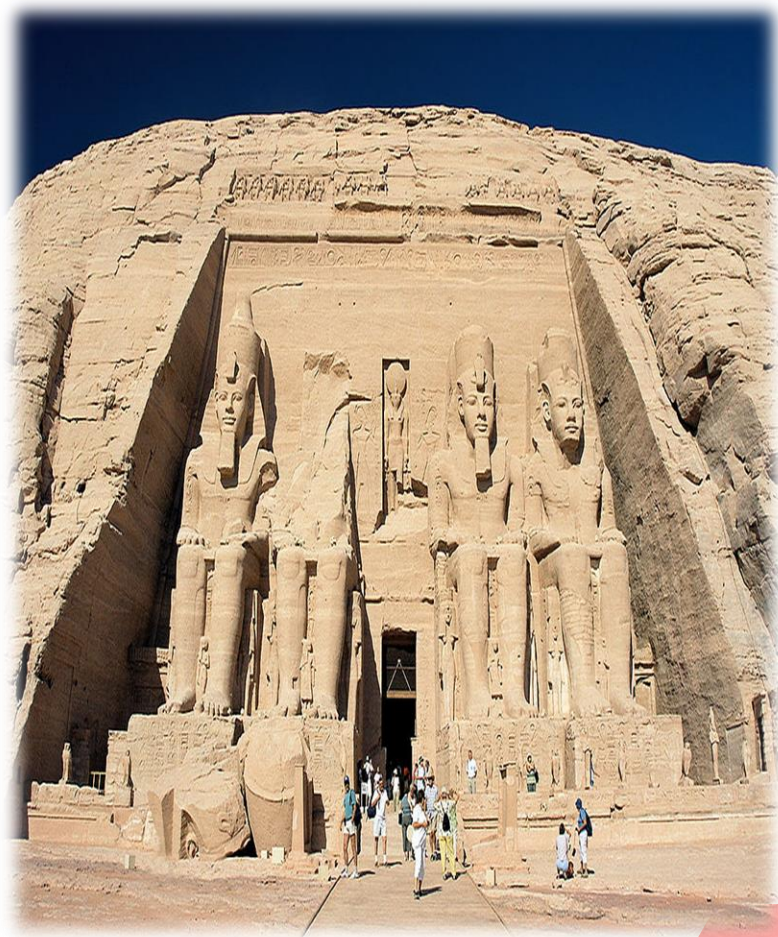

❖ Kiến trúc:

[TEXT 1]pp. 921

Đặc trưng:

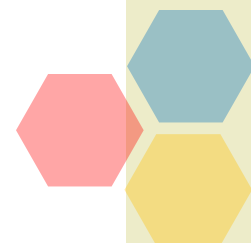
- ☞ Nguyên liệu chủ yếu là đá (?)
- ☞ Các công trình phục vụ tôn giáo
- ☞ Quy mô cao lớn.

POP QUIZ

Vì sao nguyên liệu trong kiến trúc Ai Cập cổ đại chủ yếu là đá?

Kiến trúc đặc biệt của Ai Cập cổ là các kim tự tháp (những lăng mộ khổng lồ của các Pharaoh xây dựng bằng đá). Nổi tiếng nhất trong số những kim tự tháp ở Ai Cập là **khư lăng mộ Giza**-một trong bảy kỳ quan thế giới cổ đại. Kim tự tháp cao lớn nhất có tên Khufu (còn gọi là Kê-ốp)

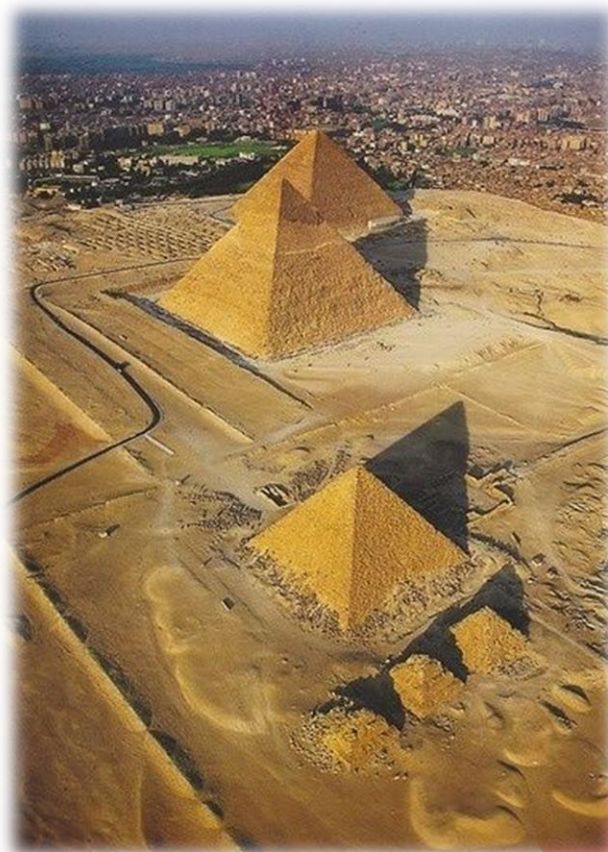

Kim tự tháp Giza

SỐ LIỆU THỰC TẾ

Kim tự tháp Khufu

Thời gian xây dựng	khoảng 23 năm
Chiều dài cạnh đáy	230,33 m
Chiều cao	146,59 m
Độ nghiêng các cạnh	$51^{\circ} 50' 40''$
Độ lệch trung bình tính từ chính bắc	$0^{\circ} 3' 6''$
Thể tích	2.600.000 m ³
Số tảng đá sử dụng	khoảng 2.300.000
Trọng lượng bình quân mỗi tảng đá	khoảng 2,5 tấn
Trọng lượng đá granite lớp mái	50-80 tấn
Số lượng nhân công	20.000-30.000

Có nhiều giả thuyết về việc cách mà người Ai Cập đã xây dựng các kim tự tháp như dùng sức nước, đắp đường dốc, thậm chí là sự giúp đỡ từ người ngoài hành tinh. Tuy nhiên, đến nay các kim tự tháp được xây dựng như thế nào vẫn là bí ẩn.

Giả thuyết xây dựng

Anyone can see that this is not
a human being!

DUY TÂN
UNIVERSITY

Trần Như Bắc - Khoa KHXH&NV - Email: nhubacdh@gmail.com

<https://www.youtube.com/watch?v=3lEJwt6xK3g>

Tham khảo:

Cách xây dựng Kim tự tháp

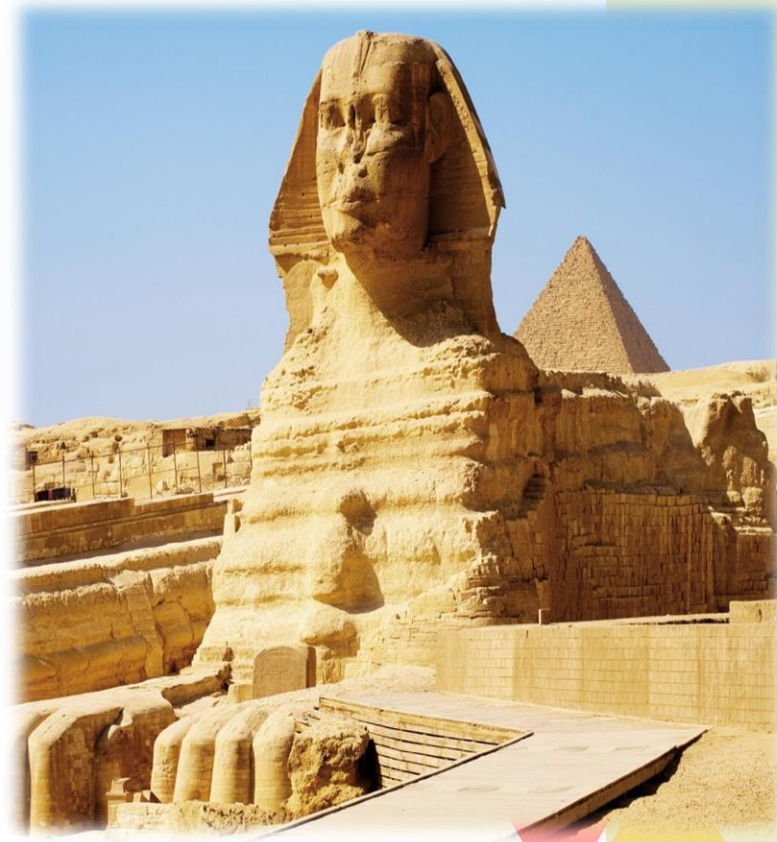

DUY TÂN
UNIVERSITY

Trần Như Bắc - Khoa KHXH&NV - Email: nhubacdh@gmail.com

Tượng nhân sư Sphinx

Tượng nhân sư Sphinx là bức tượng nguyên khối lớn nhất thế giới, dài 73,5 mét và cao 20,22 m và là một trong những bức điêu khắc nguyên khối lâu đời nhất. Bức tượng thuộc quần thể lăng mộ Giza.

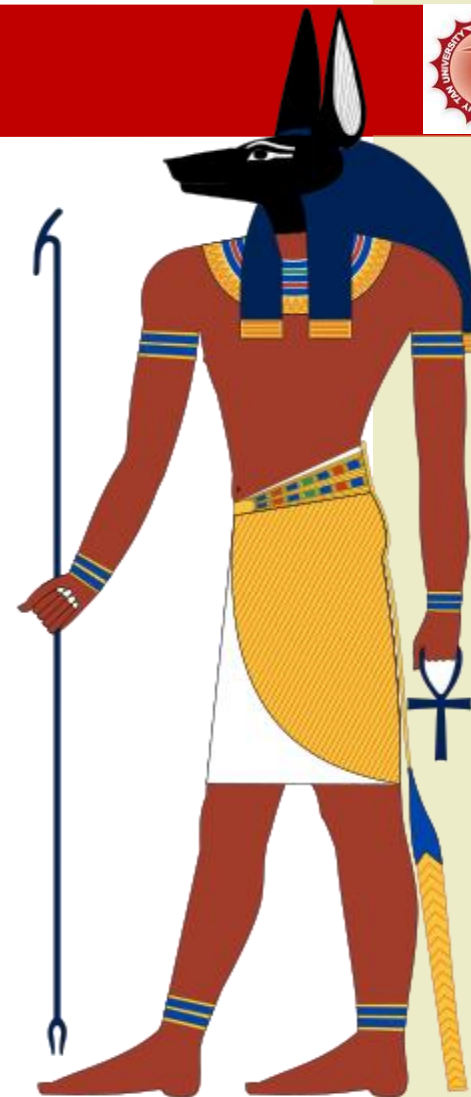
❖ Tôn giáo-Tín ngưỡng:

[TEXT 1]pp. 93

[REF 1]pp. 19-23

✓ Đa thần giáo

✓ Coi trọng thần sông Nile

Anubis

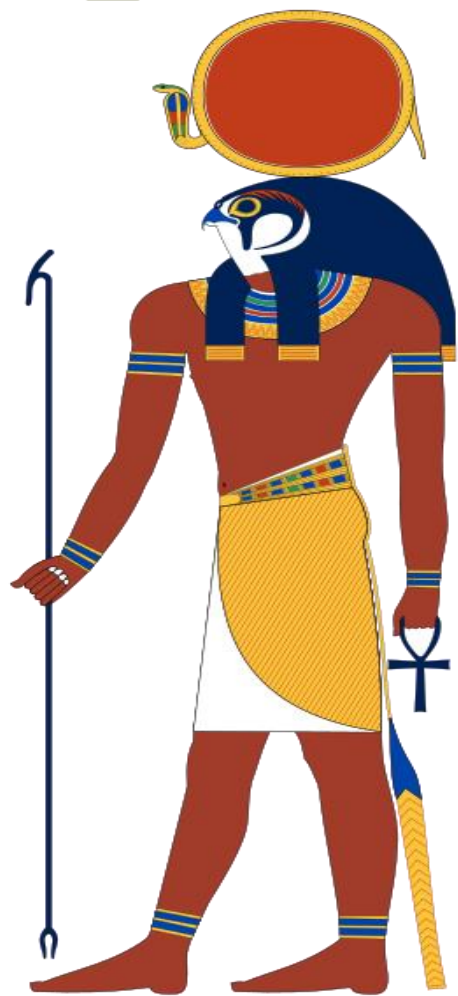

Ngoài tiền lệ độc nhất thời **Akhenaton**, người Ai Cập tôn thờ nhiều vị thần khác nhau. Họ coi trọng thần Mặt trời (**Ra**), thần sông Nile (**Anubis**) và thần cõi chết (**Osiris**). Đối với người Ai Cập, Pharaoh (vua) cũng được xem như một vị thần (**Horus**).

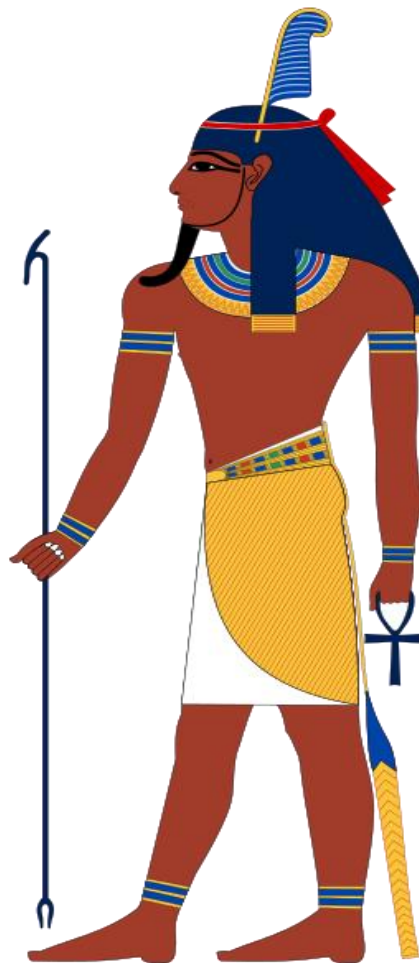

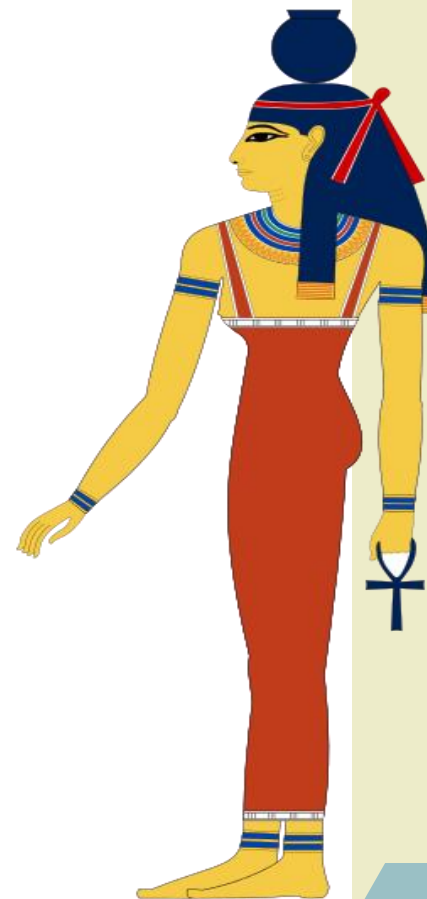
Một số vị thần tiêu biểu của người Ai Cập

Ra (Mặt trời)

Shu (Không khí)

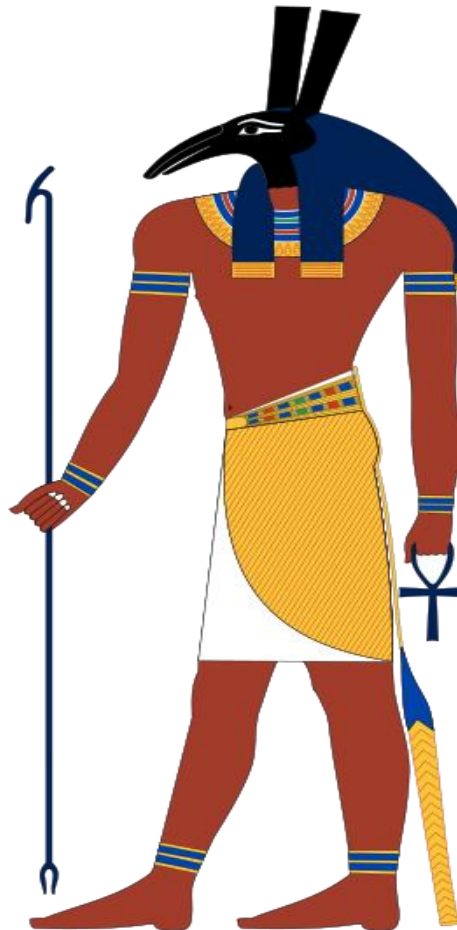

Nut (Bầu trời)

Osiris

Seth

Horus

❖ Thiên văn học:

[REF 1]pp. 26-27

- ✓ Người Ai Cập phát minh ra **Nhật khuê** và **Đồng hồ nước** để đo thời gian.
- ✓ Lịch của người Ai Cập: một năm có 365 ngày, chia làm 12 tháng, mỗi tháng 30 ngày, 5 ngày dư vào cuối năm để ăn tết.

Nhật khuê là dụng cụ đo thời gian dựa theo bóng của một cây gậy khi được mặt trời chiếu sáng.

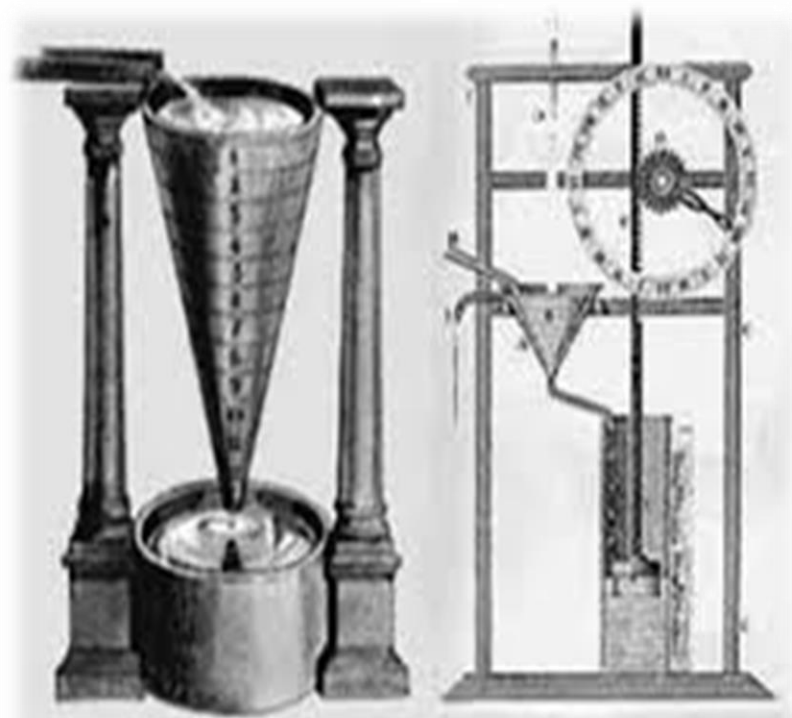
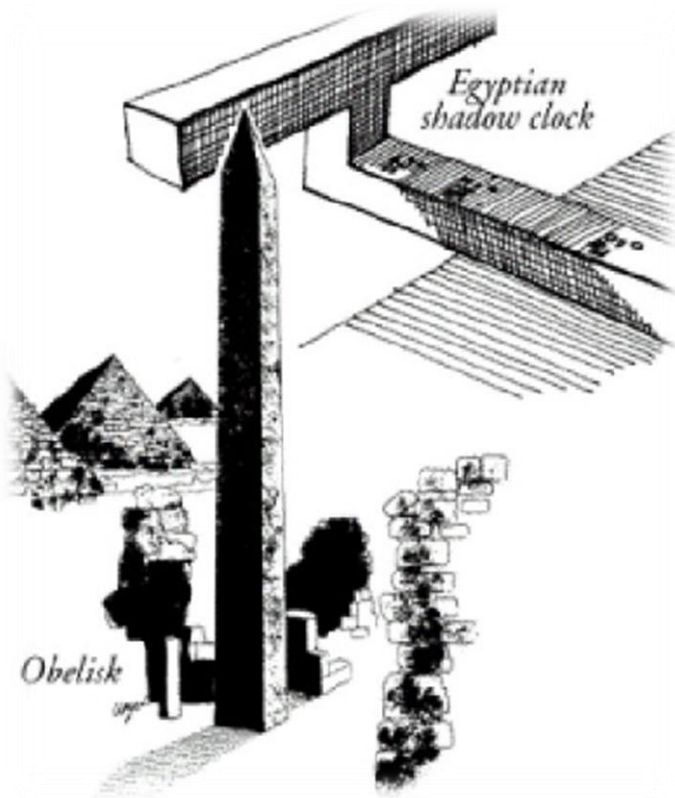
Đồng hồ nước là một cái bình bằng đá có hình chóp nhọn, ở đó có 1 lỗ nhỏ, nước trong bình chảy qua lỗ này và rơi dần; dựa theo mực nước trong bình để đoán thời gian.

Nhật khuê

Đồng hồ nước

DUY TÂN
UNIVERSITY

Trần Như Bắc - Khoa KHXH&NV - Email: nhubacdh@gmail.com

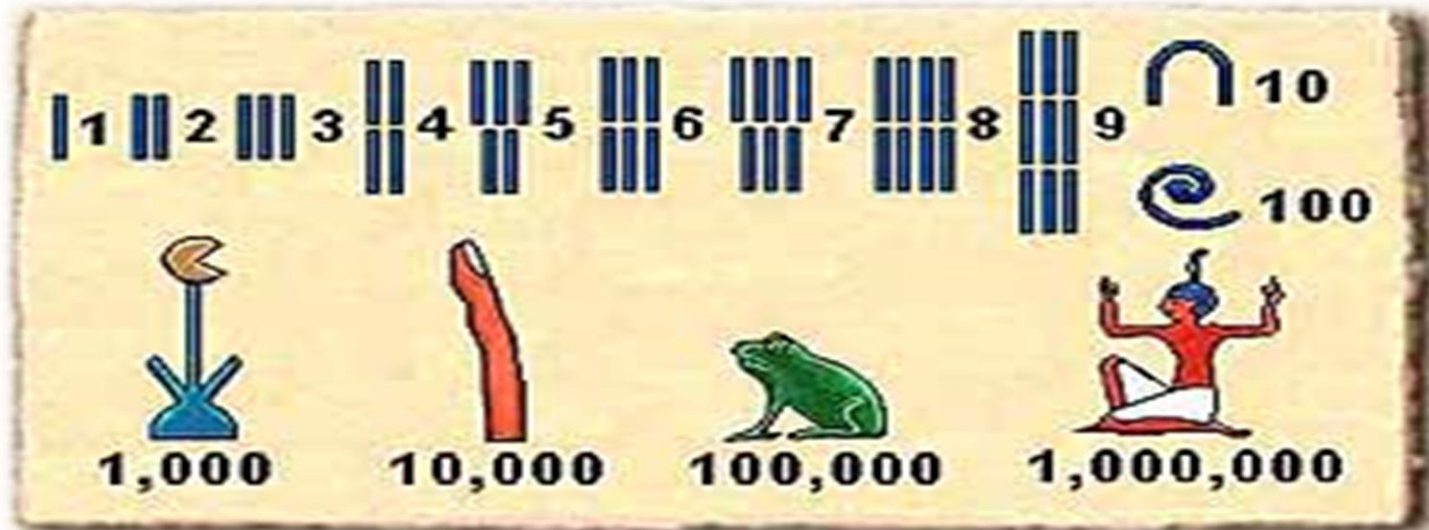

❖ Toán học:

[REF 1]pp. 27-28

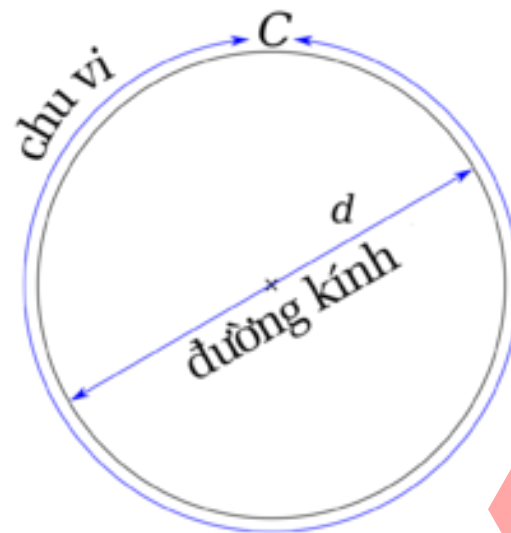
- ✓ Người Ai Cập cổ biết dùng phép đếm lấy 10 làm cơ sở, các chữ số được dùng chữ tượng hình để biểu thị

✓ Người Ai Cập tính được giá trị **số pi** $\pi = 3,16$, qua đó biết cách tính diện tích hình tròn, bên cạnh cách tính diện tích hình tam giác hay thể tích hình tháp đáy vuông.

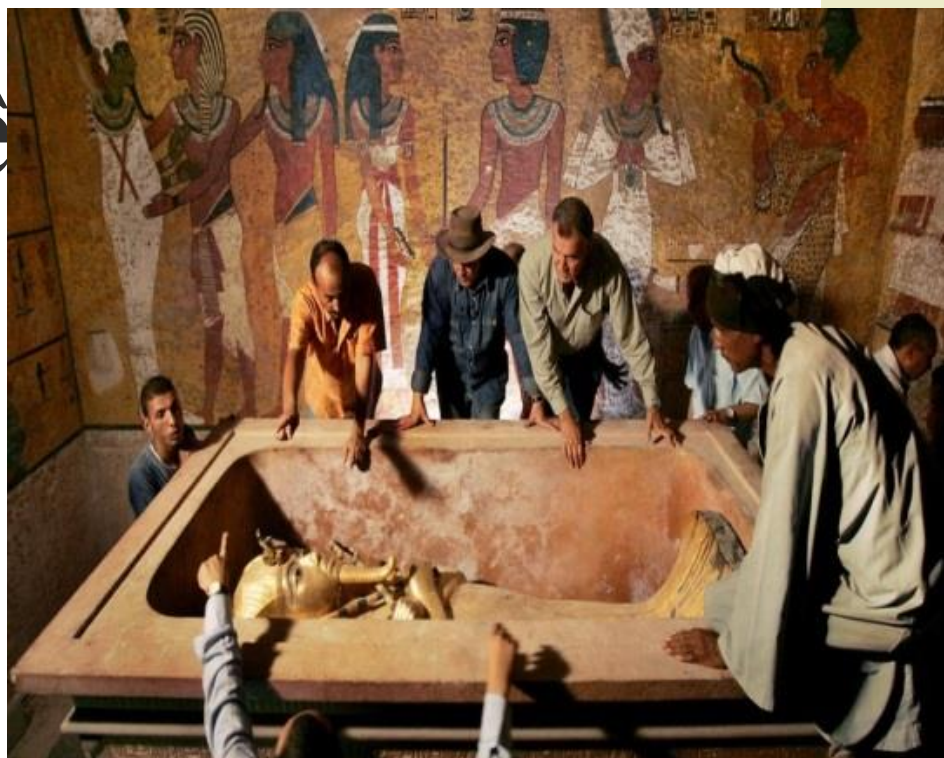
π
3.141
5926535
8979323846
2643383279502
8841971693993751

❖ Thuật ướp xác:

[REF 1]pp. 28-30

DUY TÂN
UNIVERSITY

Trần Như Bắc - Khoa KHXH&NV - Email: nhubacdh@gmail.com

Nhờ tục ướp xác, người Ai Cập đã hiểu biết tương đối rõ về cấu tạo của cơ thể con người, từ đó tìm ra nguyên nhân và cách chữa trị một số bệnh tật.

https://www.youtube.com/watch?v=V_eUotXivn0

Tham khảo:

Quy trình ướp xác của người Ai Cập cổ đại

Câu hỏi ôn tập chương:

1. So sánh cơ sở hình thành văn minh Ai Cập và Lưỡng Hà.
2. Trình bày những thành tựu tiêu biểu của văn minh Ai Cập cổ đại.

